

Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja

obec

Nižná

Projekt „Vypracovanie plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná“
bol podporený z grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja Európskej únie
č. 2002/000.610-13-650.

Na príprave Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná sa podieľali:

Pracovné skupiny:

Image

Jana Černá, Mária Habovštiaková, Ján Kollár, Prof. Dr. Eva Kollárová, PhD., Ivan Opát

Infraštruktúra

Anna Psotová, Margita Koštialová, JUDr. Jozef Šveda, PaedDr. Stanislava Opátová, Václav Vojáček, Mgr. Ľubomír Ivan, MUDr. Daniela Javošová, Oľga Mariášová, MUDr. Viliam Chromý, Miroslav Gáll, Mgr. Jozef Geschvandtner, Ján Knižacký, Miloš Knižacký, Ing. Marián Bulla

Priemysel a životné prostredie

Ing. Eugen Dedinský, Emanuel Žuffa, Ing. Jozef Žuffa, Jozef Žuffa, Ing. Ladislav Laurincík

Cestovný ruch a šport

Mgr. Marián Klimčík, Vladislav Zajac, Dušan Lukaščík, Ing. Peter Smolář

Realizačný tím projektu:

VVMZ spol. s r.o.: Branislav Orgoník, Erik Heidema MSc, Ing. Michal Baláž

Informačné centrum mladých Orava: PhDr. Jana Tholtová, Veronika Latková, Lucia Bubljaková

A-Projekt, n.o.: Mgr. Vlasta Kórnerová

RRA Turiec: RNDr. Milan Nemček

Publikovanie ktorejkoľvek časti je možné výhradne so súhlasom Obce Nižná a VVMZ spol. s r.o.

Vydalo VVMZ, spol. s r.o. pre obec Nižná. Tlač: KK Typografia

© 2005 Obec Nižná

Nová Doba 506, 027 43 Nižná; <http://www.nizna.sk/>

© 2005 VVMZ, spol. s r.o.

Vazovova 9/B, 811 07 Bratislava; <http://www.vvmz.com/>

Úvod

Strategický dokument „Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná“ sa predstaviteľia obce rozhodli vypracovať nielen na základe povinnosti vyplývajúcej z prijatého zákona o regionálnom rozvoji, ale najmä kvôli potrebe zlepšiť a zefektívniť rozhodovanie miestneho zastupiteľstva a prácu obecného úradu. Prijatý dokument umožní účelnejšie a efektívnejšie využívať finančné prostriedky a majetok samosprávy.

Vstup Slovenska do Európskej Únie otvoril možnosti využitia zdrojov zo Štrukturálnych fondov. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja je nevyhnutným podkladom pri ich získaní.

Financovanie projektu „Vypracovanie plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižná“, je podporené z grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja Európskej únie č. 2002/000.610-13-650., ktorý obec Nižná získala.

Realizátor projektu je spoločnosť VVMZ spol. s r.o. v partnerskej spolupráci s ICM Orava.

Branislav Orgoník
projektový manažér
VVMZ spol. s r.o.

Úvodné stretnutie pracovných skupín (2.9.2004)

Obsah

Úvod	.....	3
Obsah	.....	4
Región Tvrdošíň – obec Nižná	.....	5
História obce Nižná	.....	5
Poloha	.....	5
Prírodné podmienky	.....	6
Geologická charakteristika územia	.....	6
Rieka Orava	.....	7
Charakteristika klimatických podmienok územia	.....	7
Zdroje využiteľných surovín	.....	7
Rastlinstvo a živočíšstvo	.....	8
Flóra	.....	9
Fauna	.....	9
Vtáci	.....	10
Cicavce	.....	10
Sociologický prieskum	.....	11
Atraktívnosť obce	.....	11
Problémy obce Nižná	.....	13
Vízia občanov obce Nižná	.....	15
Prognóza vývoja obyvateľstva do roku 2015	.....	17
Stav obyvateľstva v obci Nižná v roku 2003.	.....	17
Prognóza vývoja obyvateľstva	.....	18
Podnikateľské prostredie	.....	19
Kvalita podnikateľského prostredia	.....	20
Podnety od podnikateľov	.....	21
Analýza silných a slabých stránok, ohrození a príležitostí	.....	23
Vízia obce	.....	28
Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja	.....	31
Oblast Image	.....	31
Oblast Infraštruktúra	.....	39
Oblast Cestovný ruch a šport	.....	45
Oblast Priemysel a životné prostredie	.....	51
Záver	.....	56

História obce Nižná

Obec založili okolo roku 1395, patrila Oravskému hradu. Za kuruckých bojov a vyčínaním poľsko-litovských vojsk spustla. Trpela aj živelnými pohromami (povodne, požiare). V roku 1728 tu boli tri mlyny a valchy na súkno, v 19. storočí papiereň a pivovar. Obyvateľia sa v minulosti zaoberali súkenníctvom a pltníctvom. Počas 1. ČSR vystahovalolectvo a migrácia za sezónnymi poľnohospodárskymi prácami. Požiar v 1931 spôsobil značné hospodárske škody. Po roku 1947 sa výstavbou textilnej továrne zmenil charakter obce, textilná továreň sa však 1957 preorientovala na závod na výrobu rozhlasových prijímačov, neskôr televízorov (Tesla).

Historické objekty a pamiatky: katolícky kostol, pôvodne gotický, bol v roku 1614 až 1620 prestavaný, v roku 1715 zbarokizovaný a obohnáný obranným múrom. Dva zvony z rokov 1628-29 boli uliate v Banskej Bystrici, kalich z r. 1570 - krakovská zlatnícka práca.

Poloha

Obec v údolí rieky Oravy, rozkladá sa na obidvoch jej brehoch. Južná časť leží na svahoch Skorušinských vrchov (nová výstavba za Oravou), druhá časť obce leží v údolnej nivе a tiahne sa na svahy pod Ostražicu. Chotár obce je značne odlesnený. Známe nálezisko bronzových predmetov z ml. doby bronzovej a stopy prehistorického opevnenia (s nálezmi púchovskej kultúry) na kopci Ostražica nad Nižnou.

Zdroj:
<http://mapy.atlas.sk/>

Geologická charakteristika územia

Svojrázne morfologický ráz a veľmi zložitú geologickú stavbu má bradlové pásmo. V okrese Tvrdošín začína Bielskou skalou medzi Krivou a Podbielom. Tiahne sa cez Nižnú, Tvrdošín - miestnu časť Medvedzie a Trstenú.

Obec Nižná sa rozprestiera na terase rieky Orava, ktorá vznikla postupným ukladaním kameňa, štrku a piesku prívalovými vodami z topiaceho sa ľadu v teplejších obdobiach doby ľadovej. Má vrchovinový až hornatinový reliéf s výškovým rozpätím 560 – 1222 m n. m. (573 m n. m. – stred obce). Leží v strednej časti Oravskej vrchoviny a na východných svahoch Oravskej (Budinské) Magury.

Na území majú prevahu flyšové pohoria, veľmi zaujímavé a dôležité je tu bradlové pásmo, ktoré sa ako samostatná jednotka nevyčleňuje. Predstavuje pás skaliek (útesov), ktoré ostro kontrastujú s hladko modelovaným reliéfom svojho okolia.

V kotlinách a na dne riečnych dolín sú podložné horniny pokryté štvrtohornými riečnymi a v Oravskej kotline i ľadovcovými uloženinami.

Oravskú vrchovinu v tejto oblasti tvorí najmä bradlové pásmo, budované z tvrdých jurských vápencov. Útesová časť vrchoviny je preto geologicky veľmi zložitá, krajinársky rozmanitá a jedinečná. Jej pestrý povrch je súčasne nápadne odlišný od vyrovnaných, pravidelných tvarov flyšových hornín Budatínskej Magury a Skorušinských vrchov. V prírode to môžeme pozorovať ako pás útesov (vápencové skalky), na ktoré nás upozorňuje najmä Ostražica (767 m n. m.). Napriek výškovej prevahе „magurskej“ (Budatín – 1222 m n. m.) a „skorušinskej“ (Prasatín – 856 m n. m.) dominanty chotára možno vyzdvihnuť krajinársko-estetické hodnoty a turistickú atraktívnosť Ostražice. Strmé svahy, bralá a stažená prístupnosť vrcholu poskytli v dávnej minulosti podmienky pre vznik strategicky najvhodnejšej situovanej pravekej usadlosti na pravom brehu rieky Oravy – opevneného halštatského hradiska, ktoré bolo významným centrom už od konca mladšej doby bronzovej. Okrem prírodných hodnôt má teda kužeľovitá Ostražica aj pozoruhodný historický a kultúrny význam. Z historického – paleontologického hľadiska je zaujímavá aj lokalita starého lomu východne od Kováčovej, kde sa našli viaceré skameneliny (amonity, trilobity, numulity).

Pohľad na kopec Ostražica

Rieka Orava

Rieka Orava, spolu so sietou menších ľavostranných prítokov (a Studeným potokom), tvorí juhozápadnú hranicu katastra. Tieto rieky dodnes patria k najčistejším na Slovensku. Zachovalé, plne rozvinuté brehové porasty a čistá voda poskytujú vhodné podmienky na existenciu druhovo pestrých spoločenstiev rastlín a živočíchov.

Charakteristika klimatických podmienok územia

Nižná patrí do mierne teplej oblasti. Podnebie možno celkovo označiť ako pomerne chladné a vlhké. Takéto chladné a vlhké podnebie vytvára hmly a námrazy, čo spôsobuje nemalé problémy v doprave. Chladné podnebie spôsobuje nielen zemepisná poloha, ale aj oblasť Západných Tatier. Priemerná ročná teplota vzduchu na území okresu je v rozmedzí od 5°C do 7°C. Najchladnejším mesiacom v roku býva január a najteplejším júl.

Častými zrázkami je daná aj nízka priemerná dĺžka slnečného svitu na tomto území. Pri dlhotrvajúcim vysokom tlaku vplyvom slnečného žiarenia sú obdobia, kedy teplota v dolinách je nižšia ako v horách, ktoré ich obklopujú. Je to zapríčinené tepelnou inverziou. Tepelná inverzia vzniká v noci za bezvetria. Čažšie studené vrstvy ovzdušia sa usadzujú v dolinách a v podhorských kotlinách. Teplé a ľahšie vystupujú nahor. Tieto teplotné inverzie často spôsobujú tvorenie námraz a tým sa vytvára nebezpečie ohrozenia bezpečnosti pre mávky na cestných komunikáciách.

Priemerná ročná rýchlosť vetra je 5 m/s, ktorý hlavne v zimnom období prechádza do víchríč a spôsobuje škody hlavne na lesných porastoch a obydliah. Nasledujúca tabuľka ukazuje priemerné hodnoty rýchlosťi vetra.

Zrážky sú druhým významným činiteľom pri vytváraní rázu krajiny. Ročný úhrn zrážok sa v priemere pohybuje medzi 800 - 1200 mm.

Zdroje využiteľných surovín

Geologická stavba územia okresu nedáva predpoklad významnejšieho výskytu ložísk nerastných surovín. Najväčší význam majú ložiská stavebného materiálu a rašelin. Zo stavebných surovín sa nachádzajú na území okresu ložiská stavebného kameňa v Zuberči v časti Podspády. Rašelinotvorný proces tohto regiónu v rozhodujúcej miere ovplyvnili klimatické a geomorfologické pomery. Bohaté rašeliniská sa vyskytujú v okolí mesta Trstená, obce Vitanová a Suchá Hora. Najvýznamnejšou a zároveň jedinou legálne využívanou lokalitou je vrchoviskové rašelinisko Suchá Hora s rozlohou 98,7 ha.

Najbohatším zdrojom využiteľných surovín čo do množstva a kvality je využitie dreva. Drevo sa využíva najmä ako stavebný materiál, v nábytkárskom priemysle a v nemalom množstve na palivové účely.

Obec Nižná

Rastlinstvo a živočíssstvo

Na Orave sa nachádzajú tieto vegetačné stupne: stupeň pahorkatín, čiže kotlínový stupeň, podhorský stupeň, horský stupeň (až po hornú hranicu lesa) a subalpínsky, čiže kosodrevinový stupeň, zaberajúci najvyššie oblasti Babej hory a čiastočne i Pilska. V lesnom spoločenstve má prevahu smrek, zväčša ako monokultúra. Jedľa biela, vytvárajúca zväčša porasty s bukom a smrekom, je o niečo hojnejšie zastúpená len v oblasti Oravskej Magury. Smrekovec opadavý, borovica resp. borovica sosna a borievka sibírska sa vyskytujú v oblasti Babej hory a Pilska. Na celom území je rozšírená borievka obyčajná. V nižších polohách majú prevahu listnaté lesy. Prevláda tu buk, jelša lepkavá, breza bradavičnatá a lieska obyčajná. Teplomilné druhy sa uplatňujú iba vo veľmi malom množstve a dolinou Oravy vystupujú nanajvýš po Oravský Podzámok. V pásmi lesov a v podrastoch nachádzame typické lesné druhy: veternica lesná, kopytník európsky. Vo vlhkých hájoch a krovinách kvitne hlavne kyslička obyčajná a durman obyčajný. Vo vyšších polohách sú v podraste zastúpené rôzne druhy papradí a plavuňov, čučoriedka obyčajná, vres obyčajný, brusnica pravá. Z krovín v pásmi lesa prevláda jarabina vtáčia a ostružina malina. V podmáčanom smrekovom lese v podraste sú hojne zastúpené machy, nezábudka močiarna. V pásmi kosodreviny dominuje kosodrevina. Endemitom Babej hory je rožec

alpínsky babohorský. Floristicky najzaujímavejšie sú rašeliniská hornej Oravy. Najznámejšia je prírodná rezervácia Klinské rašelinisko. Slatiny sú na hornej Orave pomerne zriedkavé. Väčšinou sa vyskytujú na menších plochách buď na okraji rašelinísk, alebo pod úpätím odlesnených svahov pohorí.

Flóra

V lesných porastoch prevláda smrek obyčajný, miestami je vtrúsená jedľa a buk. Na Prasatíne je početnejšia borovica lesná a breza bradavičnatá. Z bylín nájdeme v lesoch typických zástupcov jedľobučín so smrekom ako kyslička obyčajná, zubačka cibuľkonosná, tôňovka dvojlistá, kopytník európsky, srnovník purpurový, žindava európska a pakosť smradlavý. Na voľných priestranstvách sú čučoriedky a na rúbaniskách jahody, maliny, vŕba úzkolistá, veronika lekárska. Z húb sa vyskytuje najmä hríb smrekový, suchohríb, plávka, bedľa, kuriatka a podpňovka. Z liečivých rastlín je zastúpený najmä repík lekársky, materina dúška, ľubovník bodkovany, šalvia lekárska, čakanka obyčajná a kostihoj lekársky. Na skalných stenách vápencovej Ostražice rastie rozchodník biely a rozchodník prudký.

Fauna

Druhovo najpočetnejšia je skupina nižších živočíchov – bezstavovcov. V lesoch, na lúkach a poliach je rozšírená fauna pavúkov, z ktorých sa vzácne vyskytuje aj lovčík pobrežný. Žije v močiaroch a lesných priekopách.

V blízkosti vód sa vyskytujú vážky ako hadovka obyčajná, šidielko červené a malé, šidielko obyčajné a vážka obyčajná. Mnohé druhy chrobákov sú pre svoju užitočnosť chránené. Patrí medzi ne napr. svižník polný, bystruška kožovitá, bystruška fialová a zlatá, potápník obrúbený. Z motýľov sa vyskytujú najmä babôčky (pávooká, admirálska, osiková, žihľavová), žltáčik rašetliakový a žeruchový, dúhovec väčší. Vzácne sa vyskytuje aj jeden z najväčších denných motýľov strednej Európy vidlochvost feniklový.

Rieka Orava je vyhľadávaným miestom rybárov. Z pôvodných druhov rýb sa vyskytuje pstruh potočný, lipeň obyčajný, jalec obyčajný a hlavatý, čerebľa, plotica a červenica, belička, početné sú tu mreny a podustvy, nosále. Vďaka vysádzaniu rýb do Oravskej priehrady, VN Tvrdošín a do Oravy objavujú sa v rieke i pstruhy dúhové, kapor, zubáč, pleskáč a štuka.

Obojživelníky v okolí Nižnej reprezentuje skokan hnedy, ropucha obyčajná a zelená, kunka žltobruchá. Na brehoch Studeného potoka a v lesných kalužiach možno zjaviť nájsť mloka horského a karpatského, v lesných studničkách salamandru škvŕnitú. Z plazov je bežná jašterica obyčajná, slepúch lámový, vretenica obyčajná. Vzácnejšie sa vyskytuje užovka obyčajná.

Vtáci

Údolím Oravy viedie významná tahová cesta vodného vtáctva, čo v čase migrácie obohacuje prírodu Nižnej o mnohé vzácne druhy. V menšom počte tu zastavuje kačica ostrochvostá a chrapka, chocholačka sivá a vrkočatá, potápka chocholatá, potápka malá, lyska čierna, turpan čierny, čorík bahenný, rybár riečny, chriašť bodkovany, kúdelnička lužná, kalužiačik malý, kulík čierny, močarnica mekotavá. Každoročne zimujú na rieke labute veľké. Pri rieke hniezdia divé kačice, strnádky trstové, červenáky karmínové a rybárik obyčajný. Na Studenom potoku je hojný vodnár obyčajný. V lesoch hniezdi myšiak hôrny, jastrab veľký, sokol myšiar. Vzácny je bocian čierny, výr skalný a orol kriklavý. Na Prasatíne sa vzácne vyskytuje ohrozený tetrov obyčajný.

Vo väčšom počte sa vyskytujú najmä lastovičky, belorítky, trasochvosty, kanárik, zelenka, stehlík obyčajný, žltouchvost domový, drozd čvíkotavý, hrdlička záhradná. V Nižnej hniezdi jeden pári bocianov bielych.

Cicavce

Z cicavcov sa vyskytuje najmä poľovná zver (jeleň, srnec, diviak). Vzácnejší je rys ostrovid a medved' hnedý. V posledných rokoch sa objavuje aj vlk obyčajný. Zo vzácných a ohrozených druhov cicavcov žije v rieke Orave i v Studenom potoku vydra a dulovnica. V Orave sa hojne vyskytuje ondatra pižmová. Za súmraku a v noci možno pozorovať vo vzduchu netopiere loviace hmyz.

Sociologický prieskum

Sociálno-demografický stav obce Nižná sme mapovali prieskumom, ktorý bol uskutočnený za pomoci dotazníkovej metódy. Dotazníky boli distribuované prostredníctvom anketárov náhodným výberom respondentov priamo v obci Nižná v počte 247 kusov. Terénnne zisťovanie sa uskutočnilo v mesiaci október 2004. Súbor tvorili obyvatelia obce Nižná vo veku od 18 rokov a viac. Štruktúra vzorky bola vytvorená podľa základných demografických údajov a zodpovedá percentuálnemu zastúpeniu v základnom súbore.

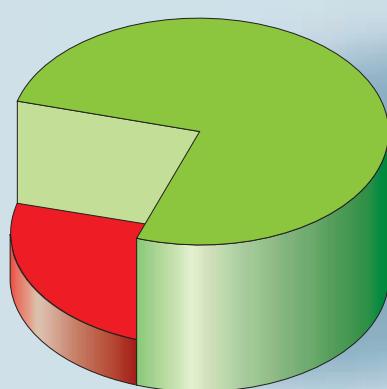
Demografické údaje k vytvoreniu základného súboru boli čerpané zo Štatistického sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) z roku 2001.

Dotazník pozostával z 22 základných otázok. Súčasťou niektorých otázok boli aj podotázky, zamerané na podrobnejšie zistenie a posúdenie stavu. Dotazníkové skúmanie bolo anonymné.

Atraktívlosť obce

Budúcnosť života občanov v obci Nižná sme mapovali otázkou „Plánujete svoju budúcnosť spojiť so životom v Nižnej?“. Skúmali sme atraktívlosť obce z pohľadu respondentov. V prípade negatívnej odpovede sme ďalej sledovali, hlavne dôvody opýtaných v prípade ich odchodu v otázke „Ak nie, aké sú / aké by mohli byť Vaše dôvody na odchod?“. Z prieskumu vyplýva, že 76,17% respondentov spája svoju budúcnosť s regiónom. Budúcnosť s obcou nespája 23,83% opýtaných.

Graf: Atraktivita obce

Plánujete svoju budúcnosť spojiť so životom v Nižnej?

76,17% áno

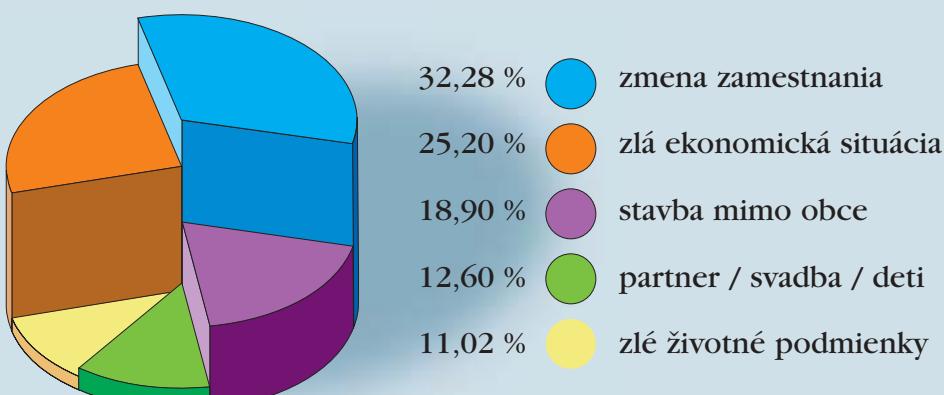
23,83% nie

Z hľadiska vzdelania respondentov, ktorí odpovedali, že svoju budúcnosť si vedú spojiť so životom v Nižnej, tvorili vysokoškolsky vzdelaní ľudia 15,64%, najpočetnejšia bola skupina stredoškolsky vzdelaných 53,63%, respondenti so základným vzdelaním 30,16%.

V otázke „Ak nie, aké sú / aké by mohli byť Vaše dôvody na odchod?“ sme označili respondentov, ktorí si nevedia predstaviť svoju budúcnosť so životom v Nižnej, podľa vzdelania a percentuálneho podielu jednotlivých dôvodov na odchod.

Najčastejšie spomínaným dôvodom na odchod u všetkých vekových segmentov je zmena zamestnania a zlá ekonomická situácia. Z prieskumu verejnej mienky vyplynulo, že s rastúcim množstvom pracovných príležitostí, teda vytvorením základných podmienok na život rodín (vzdelanie, zamestnanie, uspokojenie základných ľudských potrieb), sa zvyšuje aj atraktivita obce Nižná. Potvrdzujú to aj naše zistenia – obavy z budúcnosti nemá 84,21% z respondentov. Ďalej nasledujú zlé životné podmienky, čo vyplýva z vyššie uvedených skutočností. Spoločensky akceptovanou zmenou prostredia je stavba mimo obec, ktorú preferujú hlavne vysokoškolsky vzdelaní ľudia. Partner/svadba a deti sú najmenej spomínaným dôvodom na odchod, vyššie preferencie tomuto dôvodu pripisujú respondenti zo základným vzdelaním.

Tabuľka: Dôvody na odchod z obce.

Problémy obce Nižná

V sociologickom prieskume sme mapovali témy, ktoré sú pre občanov obce problematické. „Vnímate niektoré témy priamo spojené so životom v Nižnej ako problémové / pálčivé? Ktoré sú to?“

Odpovede sme rozdelili podľa veku respondentov.

18 - 30 roční:

- ◆ **Politické kauzy a témy** - 11,23% medzi hlavné diskutované témy v tejto oblasti patrili: úplatkárstvo, korupcia, klientelizmus, rodinkárstvo, chýbajú priority obce, slabá komunikácia s občanmi, preferovanie jedného druhu športu.
- ◆ **Sociálna infraštruktúra** - 21,37% chýbajú detské ihriská, jazykové a vzdelávacie kurzy, kino, chodníky, cesty, kultúrne podujatia, materská škola, zdravotníctvo.
- ◆ **Životné prostredie** - 19,57% divoké skládky, kanalizácia, nedoriešené platby za odpad, plné odpadové koše.
- ◆ **Cestovný ruch** - 17,76% ubytovacie a reštauračné kapacity na úrovni, slabé služby, nefunkčnosť turistického informačného centra, nedostatočné služby na autobusovej stanici.
- ◆ **Priemysel** - 21,74% málo pracovných príležitostí, slabé zásobovanie, slabá kúpna sila.
- ◆ **Iné** - 8,33% cestný obchvat Nižnej, otváracie hodiny pošty, lyžiarske vleky, veľa krčiem, málo možností pre mladých.

30 - 50 roční:

- ◆ **Politické témy a kauzy** 8,8% - rodinkárstvo, preferovanie jedného druhu športu, korupcia.
- ◆ **Sociálna infraštruktúra** 21,07% - obchvat Nižnej, cesty v dezolátnom stave, dobudovanie chodníkov, udržať základnú školu aj materskú školu, kultúrne vyžitie.

- ◆ **Životné prostredie** 19,2% - odvoz odpadu, dobudovanie kanalizácie, nepovolené skládky, kanalizácia.
- ◆ **Cestovný ruch** 20,27% - slabé služby, lepšia informovanosť (propagácia), plaváreň, dobudovať lyžiarske vleky a hotel Radar.
- ◆ **Priemysel** 22,93% - málo pracovných príležitostí, zlé podmienky na podnikanie, prilákať investora, priemyselný park.
- ◆ **Iné** 7,73% - veľa pohostinstiev, rušenie nočného kľudu, nedostatočné otváracie hodiny na pošte, nedodržiavanie záverečných hodín v pohostinstvách.

51 a viac roční:

- ◆ **Politické témy a kauzy** 9,61% - egoizmus poslancov, rodinkárstvo, neriešenie zdravotníctva, vlastné politické záujmy.
- ◆ **Sociálna infraštruktúra** 22,12% - cesty - doprava, komunikácie, kultúra, školstvo.
- ◆ **Životné prostredie** 21,15% - znečistenie, divoké skládky, kanalizácia, vypúšťanie dažďovej vody na cesty.
- ◆ **Cestovný ruch** 17,31% - zlepšíť služby, slabé resp. žiadne služby, nedodržiavajú zákon o ochrane nefajčiarov.
- ◆ **Priemysel** 25% - nedostatok pracovných príležitostí, väčšia angažovanosť obecného úradu, spolupracovať s podnikateľmi.
- ◆ **Iné** 4,81% - veľa barov, otváracie hodiny pošty, služby pre starých a osameliých.

Vízia občanov obce Nižná

„Čo Vám v obci chýba teraz a čo by podľa Vás v Nižnej určite nemalo chýbať v roku 2015?“ Cieľom tejto otázky bolo zistiť, aké predstavy majú občania obce. Získali sme množstvo rôznych odpovedí, ktoré sme rozdelili podľa veku a vzdelania. Následne sme zostavili preferencie podľa početnosti odpovedí a základných tematických okruhov.

Nižná z vtáčej perspektívy

Odpovede sme zovšeobecnili do stručnej analýzy podľa veku:

18 - 30 roční – veková kategória mladých:

Vízie odpovedí mladej generácie sa sústredili najmä do oblasti tvorby pracovných príležitostí a bytovej výstavby. Očakávania sú najmä v oblasti rozvoja cestovného ruchu, skvalitnenia poskytovaných služieb, vybudovania športového areálu na komplexné športové vyžitie (sauna, solárium, fitness, squash,

plaváreň, kolky). Určite by v roku 2015 nemali chýbať kvalitné cesty, osvetlenie, dobudovanie chodníka do Trstenej, obchvat Nižnej a vylúčenie kamoínovej dopravy z obce, kvalitné obecné komunikácie, skultúrnený areál autobusovej stanice, ale aj odstránenie škodlivých vplyvov na životné prostredie (odstránenie skládok, dobudovanie kanalizácie, parku ako oddychovej zóny).

31 - 50 roční – veková kategória strednej generácie:

Stredná generácia uviedla svoje predstavy hlavne v lepších možnostiach podnikania a tým vytvorenie viacerých pracovných príležitostí. Isté znepokojenie vyjadrila generácia 40-tnikov o malej možnosti sa zamestnať. Obnovenie podniku s dlhoročnou tradíciou OTF alebo prilákať investora. V oblasti služieb vybudovanie základných služieb pre občanov (sklárstvo, čistenie odevov, oprava obuvi, pedikúra, manikúra, kaderníctvo, bankomaty, poriadková polícia), cukráreň. Stredná generácia vidí perspektívy a možnosti vo väčšej podpore cestovnému ruchu (vleky), rovnako aj dobudovanie komunikácií v obci, obchvat Nižnej, vybudovanie parkovísk, chodníkov, oprava cintorína, detské ihriská (most cez rieku Malá Orava). Školstvo by malo mať zrenovované priestory s najmodernejšou vybavenosťou a s možnosťou vzdelávania rôznych vekových segmentov (cudzie jazyky, kurzy). Z oblasti športu vybudovanie krytej haly, ľadovej plochy, (sauna, fitnes). Kultúra by mala poskytovať priestor pre spoločenské využitie (renovácia kultúrneho domu).

51 a viac roční:

Táto veková kategória rovnako ako predošlé dve vidí budúcnosť a perspektívnu jedine cez dostatok pracovných príležitostí, ako predpoklad stabilizácie spoločnosti. Samozrejmosťou by malo byť vybudovanie kvalitných miestnych komunikácií, osvetlenia, cestného obchvatu Nižnej, prepojenia chodníkom s Trstenou, úprava cintorína (lavičky). Čisté životné prostredie (úprava parkov, výsadba drevín a kvetinových záhonov) a alternatívne zdroje výroby tepla využitím termálnych prameňov. Bezpečnosť v nočných hodinách.

Prognóza vývoja obyvateľstva do roku 2015

Obec Nižná sa nachádza v severo-západnej časti územia SR. Do prognózy vstupovalo obyvateľstvo obce Nižná ako celku v administratívnych hraniciach k stavu SODB v máji 2001. Vstupnou vekovou štruktúrou sú údaje za SODB prepočítané k 1.7.2001. Údaje zo sčítania o vekovej a pohlavnej štruktúre obyvateľstva (resp. údaje k nim časovo blízke a zo sčítania vychádzajúce) sú považované za najhodnovernejšie, najpresnejšie, a najčastejšie sa využívajú ako vstup pri prognózovaní obyvateľstva.

Stav obyvateľstva v obci Nižná v roku 2003.

V nasledovných tabuľkách je prehľad podľa aktuálneho stavu zisťovania v roku 2003 (Štatistický úrad SR):

Prírastky obyvateľov podľa pohlavia za rok 2003

Územie	Živonarodení			Zomrelí			Prirodzený prírastok (úbytok)			Prírastok (-úbytok) stáhovaním			Celkový prírastok (úbytok)		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
	Nižná	44	22	22	35	16	19	9	6	3	-33	-5	-28	-24	1

Prehľad pohybu obyvateľstva za rok 2003 (absolútne údaje)

Územie	Počet ukončených tehotenstiev	Zomrelí		Prirodzený prírastok (úbytok)	Stáhovanie			Celkový prírastok (úbytok)	Stav ku koncu obdobia		
		Úhrn	Z nich do 1 roka		prištáhovaní	vystáhovaní	prírastok (úbytok)				
			spolu								
Nižná	56	35	0	0	9	37	70	-33	-24	4076	

Prehľad pohybu obyvateľstva za rok 2003 (relatívne údaje)

Územie	Mŕtvorodenosť	Dojčenská úmrtnosť	Novorodenecná úmrtnosť	Štandardná		Prísta- hovaní na 1000 obyvateľov	Vysťa- hovaní na 1000 obyvateľov	Príras- ťstáhov. na 1000 obyvateľov	Celkový prírastok na 1000 obyvateľov
				dojčenská úmrtnosť	novorod. úmrtnosť				
				Nižná	0,00	0,00	0,00	0,00	-5,88

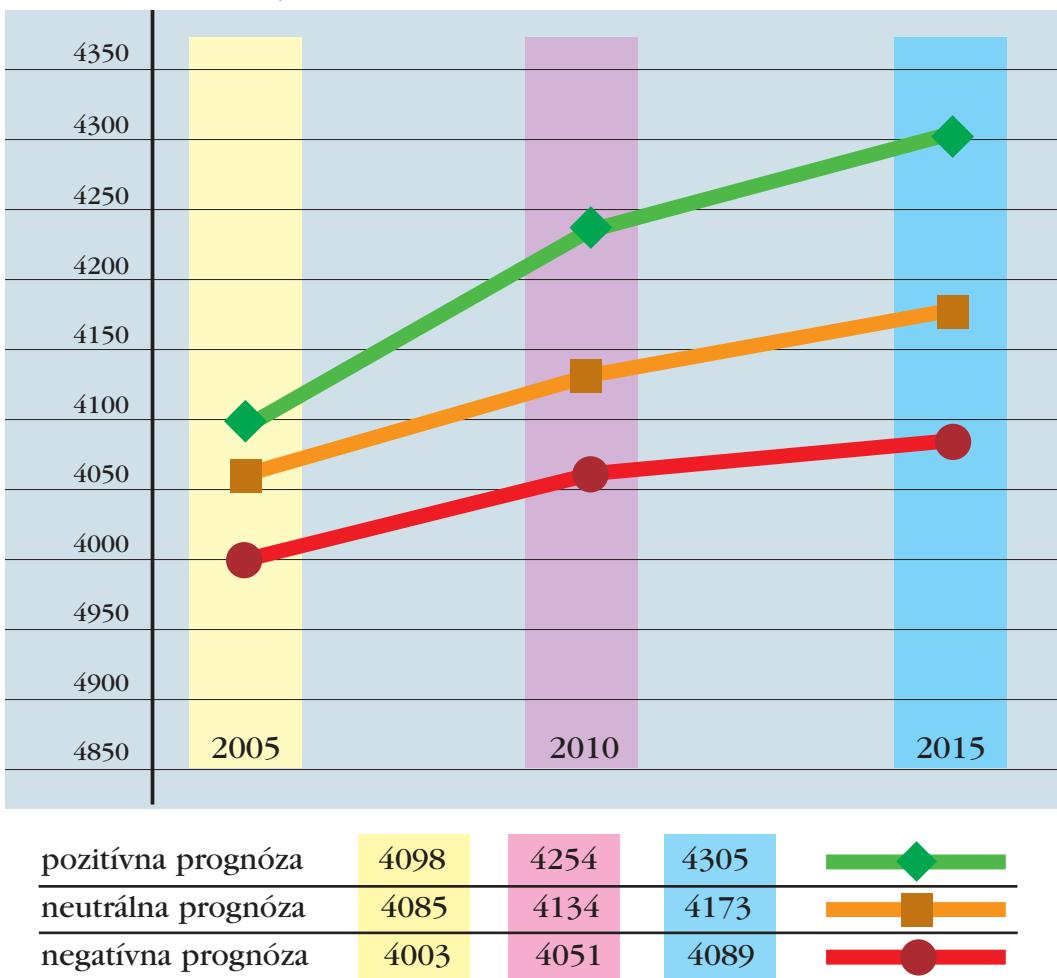
Počet obyvateľov podľa pohlavia a územia za rok 2003

Územie	Stav do 1. 1. 2003			Stredný (priemerný) stav			Stav do 31. 12. 2003		
	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu	muži	ženy
Nižná	4100	20,32	2068	4082	2031	2051	4076	2033	2043

Prognóza vývoja obyvateľstva

Prahom demografickej prognózy, t.j. vstupným časovým bodom, od ktorého sa prognóza odvíja, je dátum 1.7.2001 (Sčítanie obyvateľov domov a bytov v roku 2001). Horizontom prognózy, to znamená koncovým časovým bodom prognózy je rok 2015. Z tohto hľadiska možno túto prognózu považovať za strednodobú. Základným projekčným krokom je 5 rokov (aj keď v prvom prognózovanom kroku je odstup 4 rokov). Veková štruktúra, teda po 5 ročných vekových skupinách je k dispozícii pre roky 2005, 2010, 2015 (kroky prognózy) v prognózovanom období 2005 – 2015. Každé prognózované obdobie sme rozdelili podľa miery neurčitosti, na tri kategórie. Neutrálna prognóza, pozitívna prognóza a negatívna prognóza budú v sebe niesť možné tendencie vývoja, tak aby sme vedeli určiť všetky riziká, ktoré v sebe nutne nesie každá prognóza.

Graf: Prognóza vývoja obyvateľstva v obci Nižná

Podnikateľské prostredie

Na území obce Nižná pôsobí 367 podnikateľských subjektov v zložení:

Akciev spoločnosti	7
Spoločnosti s ručením obmedzeným	46
Družstvá	2
Komanditné spoločnosti	0
Živnostníci	312

Z celkového počtu spoločností je aktívnych približne 65-70%. Celkom upísané základné imanie v a.s. a s.r.o. je podľa údajov OR SR 201 mil. Sk (platný právny stav ku dňu 18.10.2004), ak by sme zahrnuli aj majetok spoločností nachádzajúcich sa v konkurze, tak celkové imanie spoločností by bolo 1.340 mil. Sk.

V rámci prieskumu podnikateľského prostredia bolo oslovených 67 % zo všetkých spoločností (predpoklad oslovenia všetkých aktívnych spoločností; mimo živnostníkov). Prieskum sa uskutočnil formou riadeného rozhovoru (40% respondentov) a formou dotazníkového oslovenia (60% respondentov). Dotazníky boli zaslané 37 spoločnostiam, ktoré sú registrované v Obchodnom registri a vykazovali známky činnosti (ako ukazovateľ sa brali nasledovné kritériá: 1. aktualizovaná minimálna výška základného imania; 2. spoločnosť sa nenachádza v konkurze; 3. posledná zapísaná zmena v OR najneskôr v roku 2002). Z oslovených firiem reagovalo 14 % respondentov.

Priemerný počet zamestnancov v oslovených podnikatelských subjektoch bol 35,75.

Pohľad na časť
Územno-
plánovacej
dokumentácie

Kvalita podnikateľského prostredia

Súbor otázok o kvalite podnikateľského prostredia bol zvolený vzhľadom na potreby samosprávy a jej potenciálu na ovplyvnenie tvorby prostredia (so zameraním sa na kvalitativne faktory).

Vo všeobecnosti podnikatelia považujú prostredie za vhodné až dobré (priemerná známka 2,25; známkovanie na stupnici 1 – 5, kde 1 = veľmi vhodné na podnikanie; 5 = bráni podnikaniu). Pri prieskume vo forme riadených rozhovorov podnikatelia kládli do popredia najmä vhodnú infraštruktúru, ktorá ostala po bývalom podniku OTF. Vo väčšine bývalých priestoroch podniku fungujú firmy o 20-80 zamestnancoch, ktoré podnikajú najmä v oblasti elektrotechnickej a strojárenskej výroby. Dôležitým faktorom úspechu v podnikaní je aj štruktúra existujúcej pracovnej sily, ktorá až na niekoľko výnimiek spĺňa potreby spoločností (najmä pre sektor turistického ruchu a služieb, kde je nevhodná štruktúra pracovnej sily).

Zásadným problémom takmer všetkých podnikateľov je absencia kvalitnej cestnej infraštruktúry, ktorá je hlavným obmedzujúcim faktorom v rozvoji podnikania (ide najmä o rýchle napojenie na diaľničnú sieť SR, ako aj priame diaľničné spojenie s Českom a Poľskom).

V otázke, v ktorej podnikatelia mali možnosť porovnať obec Nižná s inými obcami v regióne Orava, podnikatelia takmer rovnako konštatovali, že Nižná nie je ani horšie ani lepšie miesto na podnikanie v porovnaní s inými obcami na Orave (priemerná známka 2,43).

Oblasť miestnych daní a poplatkov hodnotia podnikatelia neutrálne – s výnimkou sektoru polnohospodárstvo, kde považujú miestne dane a poplatky (najmä daň z nehnuteľností) za faktor ohrozenia (priemerná známka 4,8). Ostatné sektory priradili tejto oblasti priemernú známku 2,47, t.j. cítia zaťaženie daňami, ale ešte ho nepovažujú za likvidačné.

Podnety od podnikateľov

1. Zlepšenie komunikácie medzi podnikateľmi a samosprávou

- zvýšenie vzájomnej informovanosti (podnikateľské raňajky)
- pravidelné spoločné stretnutia
- spoločne tvoriť víziu obce
- konkrétnie špecifikovať ciele obce a dohliadať na ich plnenie

2. Kroky samosprávy na zlepšenie podnikateľského prostredia

- riešiť a trvať na rýchлом zlepšení dopravnej situácie na Orave (napr. prostredníctvom ZMOS)
- viac vychádzať v ústrety požiadavkám podnikateľov

a) majetok obce

- voľné plochy po bývalej OTF by mala skúpiť obec a vytvoríť priemyselný park
- polné cesty okamžite vstupujú do obecných (problémy súvisiace so znečistením)
- ponúknut' majetok obce na podnikateľské účely (dlhodobý prenájom, resp. odpredaj)
- zviditeľniť majetok obce
- zlepšiť efektívne využívanie majetku obce

b) dane a poplatky

- pozemky, ktoré sú v ÚPN určené na podnikanie a nepodniká sa na nich zaťažiť väčšou daňou
- daňové prázdniny pre investorov
- zníženie miestnych daní a poplatkov
- konzultovať s podnikateľmi použitie výnosov z miestnych daní a poplatkov

c) tvorba podnikateľského prostredia

- výkup pozemkov a zriadenie zeleného priemyselného parku
- väčšie využívanie majetku obce v prospech obce
- úplná absencia jeho spoluvytvárania
- dôsledná analýza prostredia
- rozvoj a zabezpečenie pracovných príležitostí pre občanov obce

d) regulačné opatrenia obce

- komercionalizácia prevádzky zariadení v školách (dodávky služieb, ...)
- transparentne informovať
- usmerniť činnosť stavebného odboru na zabezpečenie jednotnosti vzhľadu obytných domov v obci (zabezpečiť architekta obce)

e) ostatné samosprávne funkcie obce

- zverejňovanie výberových konaní obce / verejných súťaží
- lepšie využívanie geotermálnej energie

Identita obce - silné stránky

- ▲ priaznivý demografický vývoj
- ▲ v hierarchii hodnôt má rodina prioritné postavenie
- ▲ viac ako 76% obyvateľov spája svoju budúcnosť s obcou
- ▲ činnosť obecného úradu hodnotia obyvateelia pozitívne
- ▲ dobré bývanie (Malá Orava a Nová doba)
- ▲ vzdelaní a pracovití ľudia s bohatým duchovným životom
- ▲ široká škála tradičných aj moderných zručností (Internet)
- ▲ až 50% obyvateľov používa internet
- ▲ vhodná poloha pre podporné služby a priemysel
- ▲ aktívne Informačné centrum mladých
- ▲ www.nizna.sk
- ▲ monografia obce
- ▲ miestny folklórny súbor Oravan má viac ako 40-ročnú tradíciu a skúsenosti aj v medzinárodnom pôsobení
- ▲ hudobné a divadelné telesá, záujmové krúžky, bohatá knižnica, filmový krúžok, súťaž amatérskeho filmu
- ▲ dobré možnosti pre športové aktivity
- ▲ obec vyniká športom
- ▲ hrdosť na bohatú história, množstvo povestí
- ▲ stopy predhistorického opevnenia z doby rímskej a archeologické nálezy z mladšej doby bronzovej
- ▲ od roku 1420 patrila obec k Oravskému hradu
- ▲ bohaté kultúrne zázemie
- ▲ jedna z prvých škôl na Orave (polovica 17. storočia)
- ▲ farnosť už začiatkom 17. storočia
- ▲ obyvatelia Nižnej boli známi ako zruční pltníci
- ▲ priemyselná tradícia má korene už v začiatku sedemnásteho storočia (mlyny, píla, neskôr papieraň, železiareň)
- ▲ spracovanie ľanu a tkáčstvo
- ▲ v modernej histórii bola hlavným rozvojovým motorom fabrika na televízne prijímače
- ▲ miestna časť Zemianska Dedina dáva predpoklady pre udržanie a rozvoj poľnohospodárskej tradície
- ▲ príľahlé prírodné prostredie v okolí (Ostražica, Oravská Magura, Prasatín)
- ▲ krásna rieka Orava preteká obcou

Identita obce - slabé stránky

- ▼ obec má množstvo aktivít v oblasti kultúry a športu, ale obyvatelia si myslia pravý opak
- ▼ obec sa nevie predať
- ▼ komunikácia medzi občanmi a obecným úradom je poznačená nedôverou a nespokojnosťou
- ▼ nezáujem občanov o veci verejné
- ▼ obyvateľom obce chýbajú vzdelávacie aktivity zamerané na celoživotné vzdelávanie
- ▼ roztrieštená vizuálna „tvár“ obce,
- ▼ chýba centrálné námestie
- ▼ vstup do obce je poznačený priemyselným charakterom, je neupravený
- ▼ orientácia v obci je stažená,
- ▼ dopravná situácia komplikovaná
- ▼ frekventovaný hlavný cestný tah cez obec obťahuje obyvateľov aj návštevníkov
- ▼ vandalizmus a rušenie nočného pokoja

Infraštruktúra - silné stránky

- ▲ plochy po OTF vhodné pre priemyselný park
- ▲ dobré dátové pokrytie
- ▲ silné zázemie športových zariadení s dosahom na širší región
- ▲ lyžiarske vleky, krytá plaváreň a sauna, tenisové kurty, športové ihriská, telocvične, volejbalové ihriská, športová strelnica, futbalový klub, motokrosový areál
- ▲ vysoký podiel služieb v pomere k počtu obyvateľov
- ▲ široký rozsah služieb (zdravotníctvo, kultúra, šport, školstvo)
- ▲ Dom kultúry
- ▲ železničná a autobusová stanica
- ▲ benzínová čerpacia stanica
- ▲ hotel Radar
- ▲ Salaš Ostražica
- ▲ Reštaurácia Zákruta
- ▲ banka, bankomat
- ▲ polícia
- ▲ lekáreň, miestne zdravotné stredisko
- ▲ kvalitná obchodná sieť
- ▲ vhodná geografická poloha na cezhraničnú spoluprácu s Poľskom
- ▲ dobré podmienky pre bežecké lyžovanie a turistiku
- ▲ rieka ako prirodzené rozhranie medzi obcou a prírodou

Infraštruktúra - slabé stránky

- ▼ chýba cestný obchvat
- ▼ zlý technický stav budov
- ▼ vysoké udržiavacie náklady na služby
- ▼ architektúra obce
- ▼ poštový úrad má nedostatočné otváracie hodiny
- ▼ kvalita ciest a chodníkov je podľa obyvateľov nedostatočná
- ▼ osvetlenie obce je nedostatočné

Priemysel a životné prostredie - silné stránky

- ▲ tradícia priemyselnej výroby
- ▲ celkový počet podnikateľských subjektov je 367
- ▲ komunikácia samosprávy s podnikateľmi je bezproblémová
- ▲ rovnosť podnikateľských príležitostí je vyhovujúca
- ▲ relatívne nízka deformácia ŽP
- ▲ bohatosť a rozmanitosť prostredia a prírodných druhov v okolí
- ▲ obyvateľom obce veľmi záleží na kvalite životného prostredia

Priemysel a životné prostredie - slabé stránky

- ▼ cestné spojenie
- ▼ príliš široká rozvojová stratégia
- ▼ podľa občanov chýba podpora podnikateľského prostredia a nové pracovné príležitosti
- ▼ chýba triedenie odpadu, smetné nádoby sú preplnené
- ▼ divoké skládky na brehu Oravy

Cestovný ruch a šport - silné stránky

- ▲ vhodné prírodné prostredie
- ▲ dostatok voľných pracovných sôl
- ▲ relatívne nízka cenová úroveň poskytovaných služieb
- ▲ vysoký počet športovísk
- ▲ vysoký rozvojový potenciál oblasti cestovného ruchu a športu

Cestovný ruch a šport - slabé stránky

- ▼ turistický informačný systém je nefunkčný
- ▼ chýba vzájomná koordinácia zariadení CR
- ▼ nedostatočná štruktúra pracovnej sily pre odvetvie CR
- ▼ vzdialenosť od hlavných atrakcií v CR
- ▼ nedostatočné atrakcie pre turistov
- ▼ málo ubytovacích a stravovacích kapacít
- ▼ nižšia miera návratnosti investícií v porovnaní s priamymi susedmi (Habovka/Zuberec) v oblasti ubytovacích a stravovacích kapacít
- ▼ nízky domáci kúpschopný dopyt na udržanie celoročnej prevádzky zariadení
- ▼ nevhodná štruktúra materiálno-technickej základne
- ▼ nedostatok finančných zdrojov
- ▼ nedostatočná odborná kvalifikácia podnikateľov a zamestnancov
- ▼ malé skúsenosti obyvateľstva s vidieckym turizmom a agroturizmom
- ▼ nízky stupeň finalizácie poľnohospodárskej výroby

Príležitosti - rozvoj obce postaviť na:

- ▲ tradičná pohostinnosť slovenského ľudu
- ▲ bohaté kultúrne tradície slovenského národa
- ▲ pilotné projekty rozvoja vidieka
- ▲ Nižná ako zdroj informácií a „vstupný bod“ na Hornú Oravu
- ▲ zmena imidžu z priemyselnej obce na turistickú obec
- ▲ dobudovanie turistickej infraštruktúry
- ▲ 2 priemyselné zóny
- ▲ zachovanie čistoty prostredia
- ▲ rešpektovanie princípov TUR (trvalo-udržateľného rozvoja)
- ▲ zmena imidžu v prospech turistického centra
- ▲ vytvorenie špeciálnych produktov pre sezónnu turistiku (atrakcie/šport)
- ▲ vybudovanie architektonicky zaujímavej centrálnej zóny
- ▲ RZP v zdravotníctve
- ▲ zóna okolo rieky (multifunkčnosť)
- ▲ zapájať občanov do riešenia problémov
- ▲ program, ktorý spojí ľudí, niečo čomu sa tu veľmi darí: jablčné údolie alebo kvietky v oknách a na balkónoch
- ▲ využitie poľnohospodárskej pôdy, podpora pasenia, salašov
- ▲ pozemková úprava, spracovanie ROEP – zmena charakteru krajiny
- ▲ scelenie pozemkov
- ▲ riešenie splavnenia rieky – prirodzená úprava brehov

Príležitosti - rozvoj obce postaviť na:

- ▲ vytváranie lokálnych sadov na konkrétné druhy ovocia (čerešne, orechy, marhule)
- ▲ sprístupnenie okruhu okolo Magury ako cyklookruh
- ▲ rekultívacia bývalého smetiska v Zemianskej Dedinе
- ▲ vytvorenie oddychovej zóny okolo rieky Oravy (mototrasa Pobiel - Tvrdošín)
- ▲ zdravé lesy v súčasnom rozsahu
- ▲ vybudovanie historicko-náučného chodníka od kostola na vrch Ostažica (náhrobné kamene, dymové signály, hviezdicová mapa)
- ▲ prinavrátenie lokality Roháčov (309 ha poľa v Roháčoch)

Ohrozenia, ktoré môžu brániť rozvoju

- ▼ nedostatočná finančná podpora vidieckeho cestovného ruchu
- ▼ zhoršujúci sa ekonomický vývoj v obciach
- ▼ vysoké náklady na modernizáciu existujúcej infraštruktúry
- ▼ slabá podpora zmeny imidžu obce
- ▼ nízka návratnosť investícii do turistickej infraštruktúry
- ▼ vysoké prevádzkové náklady športových zariadení
- ▼ imidž priemyselného mesta
- ▼ nedostatočná identifikácia medzi turistickými príležitosťami na Hornej Orave
- ▼ nízka kúpyschopnosť regiónu na požadovaný rozsah služieb
- ▼ energetická náročnosť budov
- ▼ obyvatelia sa obávajú vylúdnenia Nižnej a odchodu schopných ľudí, úpadku kultúry, zlých medziľudských vzťahov, korupcie, kriminality/drog, zhoršenia životného prostredia, vojny

Oblast: IMAGE

Formovať profil Nižnej ako symbiózu moderného priemyselného a turistického centra.

Nižná je moderné oravské mestečko, kde žijú zruční a rozhľadení ľudia, ktorí nestratili kontakt s národnými tradíciami, vedia účelne a efektívne využívať bohatstvo okolitej prírody.

Nižná je schopná ponúkať predloženej spádovej oblasti štátne služby (polícia, matrika, ...), vzdelávanie a zdravotnícke služby, reprezentačné športové letné a zimné areály (plaváreň, vleky, ...) a pomerne bohatú obchodnú sieť.

Strategické ciele pre oblasť Image:

- 1. Urbanistické kvality obce**
- 2. Rozvoj ľudských zdrojov**
- 3. Turistické informačné centrum**

Oblast: INFRAŠTRUKTÚRA

Nižná je charakteristická svojou novou centrálnou zónou, ktorá prepojila bývalú rozľahlú autobusovú stanicu s „obchodnou“ ulicou. Budovy v obci sa darí udržiavať v modernom stave - a tak prispievať ku kvalitným službám a bývaniu. Budovy vo vlastníctve obce sú udržiavané v dobrom technickom stave. Za posledné roky pribudol penzión pre dôchodcov, v ktorom okrem starších obyvateľov Nižnej bývajú aj zahraniční hostia. V obci sa nachádza zdravotné stredisko. Školy poskytujú moderne metódy výučby a zároveň slúžia občanom ako zdroj informácií (internet, knižnica, školenia). Obecný úrad komunikuje s občanmi prostredníctvom širokej škály informačných médií. Občania si oblúbili hlavne pravidelné posedenia „Čaj o piatej u starostu“. Radi sa zapájajú do rôznych aktivít súvisiacich so zlepšovaním prostredia svojej obce.

Strategické ciele pre oblasť Infraštruktúra:

- 1. Vybudovanie centrálneho námestia**
- 2. Rozvoj školstva**
- 3. Skvalitnenie zdravotníckych a sociálnych služieb v obci**

Oblasť: CESTOVNÝ RUCH a ŠPORT

Nižná je známa najmä ako centrum kvalitnej ponuky pre návštevníkov. Tu je možné získať všetky potrebné informácie o Orave a možnostiach strávenia voľného času v meste a okolí. Ponuka služieb a suvenírov je bohatá. Nižná je oblúbená za každého počasia, a to najmä vďaka širokej ponuke športových príležitostí vo voľnej prírode aj v celoročne udržiavanom športovom areáli. Gurmáni si radi pochutnajú na špecialitách miestnej kuchyne. Večer Nižná ozívá kultúrnymi podujatiami a tanecnými zábavami. V blízkosti obce sa nachádzajú dva salaše, ktoré sú preslávené široko-daleko svojimi mliečnymi produktami a špecialitami z diviny. Turisti oblúbjú viac denné pobedy na salaši s atraktívnym ubytovaním v „pôvodných“ kolibách a ukážkami tradičných remesiel.

Strategické ciele pre oblasť Cestovný ruch a šport:

- 1. Vybudovanie športového areálu „Uhlišká“**
- 2. Agroturistika (salaš, rybárstvo, poľovníctvo, remeslá, ...)**
- 3. Príprava športovo-rekreačnej zóny „ZŠ-SOU“**

Oblasť: PRIEMYSEL a ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Nižná bola vždy známa kvalitnou priemyselnou výrobou. V priestoroch priemyselného parku sú umiestnené súkromné podniky zamerané na výrobu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré efektívne využívajú vzdelenostný potenciál obyvateľov obce. Manažment firiem, vedenie obce aj občania si cenia a ochraňujú životné prostredie, triedia odpad a udržiavajú ulice a okolie Nižnej vždy vzorne čisté. Všade je veľa kvetov a ovocných stromov. Oblúbené vychádzky k rieke potešia tichým prostredím s prekrásnym výhľadom a bohatosťou druhov fauny a flóry.

Strategické ciele pre oblasť Priemysel a životné prostredie:

- 1. Obsadenie priemyselných parkov súkromnými podnikmi so zachovaním kvality životného prostredia**
- 2. Zachovanie pôvodných charakteristik prírody**
- 3. Vybudovanie moderného odpadového hospodárstva**

Pltnícky deň v Nižnej

Oblast'
IMAGE

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem finanční (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Urbanistická štúdia obce	2005	0,2	OcÚ	Externá firma	Rozpočet obce	Gielom opatrenia je vypracovanie podkladov k tvorbe územno-plánovacej dokumentácie. Aktualizácia UPN by mala rešpektovať potreby špecifikované v ostatných opatreniach.
Aktualizácia územnej plánovacej dokumentácie	2005	0,05	OcZ	Externá firma	Rozpočet obce	Schválenie UPN v Obecnom zastupiteľstve podľa záverov prijatých v urbanistickej štúdiu.
Realizácia opatrení vplyvajúcich z urbanistickej štúdie	Priebežne	-	OcZ	Domáci a zahraniční investori	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Toto opatrenie zahŕňa činnosti smerujúce k postupnému realizovaniu urbanistickej štúdie. Ide najmä o dohľad na stavebnými aktivitami, resp. ich súlad s prijatou UPN.
Rozšírenie charakteristických prvkov v obci	2008 - 2010	-	OcZ	Domáci a zahraniční investori	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Rozšírenie charakteristických architektonických prvkov smerom z „centrálneho námestia“ do jednotlivých obecných časťí (hlásanie bodov spojnosti), tak aby obec bola charakterizovalne a jednoducho identifikovateľná (podpora k marketingu územia obce) prostredníctvom jednoduchého a zároveň charakterizujúce architektonického prvku.
Renovácia pamiatok v obci	2008 - 2010	-	OcZ	Domáce združenie	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Renovácia kamenársko-umeleckých pamiatok v obci (Súsošie Troch sv. Jánov, stĺp Márie Immaculaty, kríže na ceste do Tvrdošina a Podbiela)

Ciel: Urbanistické kvality obce

Ciel: Urbanistické kvality obce

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Prepojenie jednotlivých častí obce	2011-2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Prepojenie centrálnej časti obce s výbudovanými športovo-relaxačnými zariadeniami (chodníky pre peších a cyklistov) za účelom podpory cestovného ruchu (ľahký prístup k atrakciám obce) a zároveň zjednodušenie pohybu obyvateľov Nižnej (ľahký prístup do športovo-relaxačných zón obce).
Výbudovanie náučného chodníku do Žemianskej Dědiny	2011-2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Náučný chodník zo Žemianskej Dědiny do Nižnej (história obce, významní rodáci obce, ...). Súčasťou náučného chodníka bude starý cintorín (nachádzajú sa tu vzácné kamenné náhrobníky pochádzajúce z belopotockej kamennárskej dielne a sú ukázkou umenia z 19. a zač. 20. storočia).
Výbudovanie vychádzkovej zóny na lavon brehu rieky Oravy	2011 - 2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce Súkromné zdroje EÚ: SOP ZI	Sprístupnenie brehu Oravy pre peších (vychádzková zóna na lavom brehu).
Osadenie turisticko-informačných značení	2011 - 2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce	Osadenie turisticko-informačných značení na území obce s jednotným dizajnom (podpora marketingu územia).
Zapojenie komunity do skrášovania exteriéru obce	2011 - 2014	-	OcZ	-	Obecný rozpočet, súkromné zdroje	Zapojenie ZUŠ, SOU a prípadne miestnych umelcov do skrášovania exteriéru obce.

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Šk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Zapojenie občanov do správy vecí verejných za účelom ich väčšej angažovanosti a dobrovoľnej práce pre komunitu.	2005-2007	0,05	OcZ	ICM ORAVA Miestne združenia	Rozpočet obce	Zapojenie občanov do správy vecí verejných za účelom ich väčšej angažovanosti a dobrovoľnej práce pre komunitu.
Analýza štruktúry pracovnej sily	2005-2007	-	ICM ORAVA	-	Európsky sociálny fond	Analýza štruktúry pracovnej sily za účelom lepšej identifikácie potenciálu rozvoja ľudských zdrojov.
Analýza potenciálu tvorby pracovných príležitostí podľa sektorov	2005-2007	-	ICM ORAVA	-	Európsky sociálny fond	Analýza potenciálu tvorby pracovných príležitostí podľa sektorov prehľadne popíše potenciál rozvoja pracovných príležitostí a jeho nadravnosť na existujúcu štruktúru pracovnej sily, jeho výstupy budú podkladom pre rozhodnutia v oblastiach PaŽP a CRaŠ
Sociálny a preventívny program pre deti a mládež	2005-2007	-	OcZ	-	-	Rozvoj programu sociálnej prevencie deťí a mládeže.
Podpora a rozvíjanie MVO v Nižnej	2005-2007	-	OcZ	-	-	Rozvoj lokálnych mimovládnych organizácií. Podpora rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich na území obce.
Inštitucionálny rozvoj ICM Orava	2005-2007	-	OcZ	-	-	Podpora rozvoja Informačného centra mladých Orava zo strany obce.

Cieľ: Rozvoj ľudských zdrojov

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Aktualizácia PHSR Nižná	2007	-	OcZ Starosta	Miestne združenia	Rozpočet obce	Aktualizácia plánu pred skončením obdobia, na ktoror sa vzťahuje „krátkodobé ciele“. Rozpracovanie definovaných strednodobých cieľov na úrovni krátkodobých a definovanie nových dlhodobých cieľov. Sumanizácia súladu prijatého plánu so skutočne reálizovanými aktivitami. Bilancovanie úspešnosti realizácie plánu.
Stratégia rozvoja ľudských zdrojov	2008 - 2010	-	ICM Orava	Miestne združenia	Európsky sociálny fond	Stratégia rozvoja ľudských zdrojov z hľadiska stimulovania investícii do priemyslu a rozvoja turizmu (na základe phéna krátkodobých cieľov).
Kvalitatívny rast pracovnej sily	2008 - 2010	-	ICM Orava	Miestne združenia	Európsky sociálny fond	Využitie prostriedkov ESF na kvalitatívny rast kvality pracovnej sily, nariadenie prostredníctvom kariérneho poradenstva a vzdelávania.
Otvorenie distančných kurzov	2011 - 2014	-	SOU	-	Štátny rozpočet, Rozpočet VÚC, súkromný sektor	Na SOU Nižná otvorenie dištančných kurzov (zameranie podľa potrieb finiem posobiacich v okolí, napr. IT / dreverstvo / turistický ruch / elektrotechnika / automobilový priemysel / služby ...), resp. podľa výstupov z predchádzajúcich analýz.

Ciel: Rozvoj ľudských zdrojov

Ciel: Turistické informačné centrum/marketing obce

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Partnersvo pri výváraní informačného centra	2005	-	OcZ	Miestne združenia	Rozpočet obce	Dohoda o spolupráci medzi „knížnicou“ – „školou“ – „obecu“ (spôsob finančovania, zodpovednosť za činnosť, ...). Cieľom dohody je stanoviť orientáciu informačného centra (na služby pre obyvateľov, turistov, podnikateľov) tak, aby jednako plne výhovovali budúcim potrebám a jednako aby bolo ekonomicky efektívne prevádzkovať informačné stredisko.
Marketingová stratégia TIC / obce	2005/2006	-	OcZ	Miestne združenia	-	Vypracovanie marketingovej stratégie TIC / obce tak, aby reflektovala potreby definované obcou, obyvateľmi a ostatnými cieľovými skupinami.
Vzájomné prepojenie databáz	2006	-	-	Miestne združenia	-	Príprava štruktúry dátábáz, vzájomné prepojenie medzi kľúčovými hračmi a napojenie na informačné služby v regióne a štáte (pripravovaný centrálny rezervačný systém – Ministerstvo hospodarstva SR, resp. Slovenská agentúra cestovného ruchu.)
Personálne zabezpečenie TIC	2007	-	-	Miestne združenia	-	Zabezpečenie projektového manažéra centra s relevantnými skúsenosťami a dostatočnou motívaciou pôsobiť ako aktívna vrstva pri rozvoji cestovného ruchu v obci.
Príprava prezentáčnych materiálov	2007	-	-	Miestne združenia	-	Príprava materiálov pre úspešné spustenie centra a propagácie obce.
Výber sídla TIC	2007	-	-	Miestne združenia	-	Výber umiestnenia TIC a príprava priestorov podľa potrieb centra a podľa stavu priestorov.
Začiatok činnosti TIC	2007	-	-	Miestne združenia	-	Spustenie prevádzky informačného centra.

Ciel: Turistické informačné centrum/marketing obce

Image

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Poskytovanie komplexných informačných služieb pre turistov	2008 - 2010	-	Miestne združenia	-		Tvorba komplexných produktov pre turistov, pôsobenie na podnikateľské subjekty v oblasti cestovného ruchu, aby navzájom viac spolupracovali a tvorili spoločné – tzv. komplexné služby (ubytovanie – strava – atrakcie).
Poslanie informačného centra	2008 - 2010	-	Miestne združenia	-		Informačné centrum by malo byť vstupnou bránonou na Oravu, t.j. centrum propagácie regiónu. Bude slúžiť na aktívny marketing územia, vŕtané podpory podnikateľského prostredia (priemyselné zóny).
Rast počtu ponúkaných služieb	2008 - 2010	-	Miestne združenia	-		Rozšírenie o tzv. servisné služby pre domáčich obyvateľov – knižnica, internet, a pod.
Centrum informácií pre občanov	2008 - 2010	-	Miestne združenia	-		Podľa potrieb občanov a obecného úradu využívať informačné centrum ako príamy sprostredkovateľ na šírenie informácií z Obecného úradu.
Marketing	2011 - 2014	-	Miestne združenia	-		Pracovníci informačného centra budú tvoriť marketingové plány pre ponuku okolia Nižnej (zvyšovanie atraktivity územia). Vytvoria predpoklady na rast jednak turistického ruchu ako i atraktivity územia z hľadiska rozvoja podnikania z vlastných zdrojov.
Lokálne TV vysielanie	2011 - 2014	-	Miestne združenia	-		Zriadenie lokálnej TV na propagáciu a informovanie občanov. Zriadenie TV bud' vo forme vlastného TV štúdia sídliaceho priamo v Nižnej alebo využite synergického efektu s lokálnou TV pôsobiacou v okolí obce.
Poskytovanie informácií pre podnikateľov	2011 - 2014	-	Miestne združenia	-		TIC bude zastupovať aj funkciu podnikateľského informačného centra, nakoľko bude disponovať kvalifikovanou pracovnou silou a dopyt po poradenskej službe bude rast.

Oblast'

INFRAŠTRUKTÚRA

Ciel: Vybudovanie centrálneho námestia

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Predprojektová dokumentácia centrálneho námestia	2005 - 2006	0,5	0cZ	-	Rozpočet obce, Štrukturálne fondy EU – Operačný program základná infraštruktúra	Štúdia uskutočnenitlnosti, ktorá bude obsahovať analýzu vlastníckych vziahov, technické možnosti, odhad potreby finančných prostriedkov a analýzu možností financovania zo súkromných zdrojov. V opatrení Im.SC1.01 sa určí lokalizácia centrálneho námestia.
Získanie investorov na vybudovanie centr. námestia	2006 - 2007	0,15	0cZ	Externí konzultanti	Rozpočet obce	Vytvorenie investičného prospektu a aktivity vedúce k získaniu investorov (prezentácie pred potencialnymi investormi, a pod.).
Stavebné povolenie na centr. námestie	2007	-	0cÚ	Budúci investor	-	Vydanie stavebného povolenia na objekty nového centrálneho námestia.
Rekonštrukcia ver. osvetlenia	2005 - 2007	-	0cZ	-	Rozpočet obce	Vybudovanie verejného osvetlenia na území nového centrálneho námestia. Obnova a rekonštrukcia osvetlenia na celom území obce.
Výstavba centr. námestia	2008 - 2009	-	Investor	-	Súkromné zdroje	Zahájenie výstavby polyfunkčných budov centrálneho námestia.
Úprava autobusového nástupišťa	2008 - 2009	-	Investor	-	Súkromné zdroje	Revitalizácia autobusového nástupišťa a úprava okolia.
Otvorenie centrálneho námestia	2010 - 2014	-	-	-	Súkromné zdroje	Dokončenie výstavby polyfunkčných objektov a úprava chodníkov a ciest.
Prepojenie centrálneho námestia	2010 - 2014	-	-	-	Rozpočet obce	Prepojenie centrálneho námestia s obchodnou uličkou, vrátane napojenia na existujúce turistické chodníky - úprava chodníkov a ciest, osadenie informačných tabuľí a pod.
Úprava elektrických vedení v obci	2010 - 2014	-	-	-	Rozpočet obce	Náprava estetického vzhľadu elektrických vedení v obci, resp. načiná v starej časti dediny.
Rekonštrukcia kinosály a rotundy	2010 - 2014	-	-	-	Rozpočet obce, Štrukturálne fondy EÚ	Úprava kultúrnych priestorov v obci za účelom zvýšenia užívateľského komfortu a zníženia prevažko-vých nákladov.

Ciel: Rozvoj školstva

Infraštruktúra

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Šk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Výpracovanie projektu na rekonštrukciu ZŠ	2006 - 2007	0,3	OčZ	ZŠ	Rozpočet obce	Priprava technickej časti projektu na rekonštrukciu ZŠ a vypracovanie dokumentácie na získanie stavebného povolenia. Získanie stavebného povolenia na rekonštrukciu, podanie projektu na podporu zo Štrukturálnych fondov EÚ.
Rozvíjanie služieb ZŠ	2005 - 2007	-	Riaditeľ ZŠ Starosta	Miestne združenia	Vlastné zdroje ZŠ	Rozvíjanie služieb škôl nielen žiakom, ale aj obyvateľom Nižnej a jej okolia za účelom získania dodatočných zdrojov na činnosť školy, najmä v spojení s Im SC3/01 – budovanie informačného centra (poskytanie PC učebne na prístup na internet, a pod.).
Rekonštrukcia ZŠ	2008 - 2010	-	OčZ, starosta, riaditeľ ZŠ	-	Štrukturálne fondy EÚ – Operačný program základ. infraštruktúra	Realizácia rekonštrukcie ZŠ s prispením prostriedkov zo Štrukturálnych fondov EÚ.
Rozvoj poskytovania služieb na škole	2008 - 2010	-	Riaditeľ ZŠ	-	Vlastné zdroje školy	Rast podielu príjmov školy z mimoškolských aktivít (po rekonštrukcií) na cca 10% z veľkosti decentralizácie, prostredníctvom poskytovania služieb občanom (prístup na internet, knižnica – v súčinnosti s informačným centrom).
Škola ako centrum komunity	2011 - 2014	-	Riaditeľ ZŠ	-	Vlastné zdroje školy	Otvorená škola – priemerné až 12 hodín denne sa využívajú školské priestory (multifunkčné učebne po rekonštrukcií, vzdelávania a kúzzy, ...). Zvýšené výnosy a nároky na kvalitu učební budú zdrojom na rast kvality poskytovaných služieb (vyučovací proces) žiakom.
Zvyšenie kvalifikácie pracujúcich	2011 - 2014	-	Riaditeľ ZŠ	ICM Orava Miestne združenia	Vlastné zdroje školy Európsky sociálny fond	Zvyšenie kvalifikácie pracujúcich prostredníctvom distantného vzdelávania (dialkové štúdium elektrika/strojársivo/informačná technológiu) – umiestnenie v priestoroch SOU Nižná.

Ciel: Zdravotnícke a sociálne služby

Infraštruktúra

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Zdravotná starostlivosť	2005 - 2007	-	Starosta	Miestni doktori	Súkromné zdroje	Udržanie zdravotnej starostlivosti na súčasnej úrovni, t.j. zachovanie existujúcej úrovne služieb zdravotníckej starostlivosti.
Zriaďanie penziónu pre dôchodcov	2005 - 2007	-	Starosta	Miestni doktori	Rozpočet obce Súkromné zdroje	Súkromné zdroje Vytypovanie možných oblastí v rámci urbanistickej štúdie obce pre umiestnenie penziu pre dôchodcov. Výkupenie pozemkov a získanie súkromných investorov na stavbu penziónu.
Podpora individuálnej byt. výstavby	2005 - 2007	-	OcZ	ŠFRB	Rozpočet obce	Vytypovanie možných oblastí v rámci urbanistickej štúdie obce pre umiestnenie IBV a nájomných domov.
Deteské ihriská	2005 - 2007	0,3	OcZ	-	Rozpočet obce	Obnova existujúcich a výstavba nových detských ihrisk v obci.
Penzión pre dôchodcov	2008 - 2009	-	Investor	-	Súkromné zdroje	Výstavba penziu pre dôchodcov zo súkromných zdrojov (obec bude pôsobiť iba ako iniciátor projektu).
Priprava rekonštrukcie budovy zdravotníckeho strediska	2008 - 2010	-	OcZ	-	-	Priprava projektovej dokumentácie na rekonštrukciu budovy zdravotníckeho strediska z vlastných zdrojov obce (v prípade, ak sa bude dať finančovať rekonštrukcia zo Štrukturálnych fondov EÚ a budova bude 100% majetkom obce). *Alternatíva odpediaľa budovy lekárom, ktorí sú v súčasnosti v najme (s obmedzením na využívanie iba na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti).

Ciel: Zdravotnícke a sociálne služby

Infraštruktúra

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Budovanie detských ihrísk	2008 - 2010	0,5	OcZ	-	Rozpočet obce	Budovanie nového detského ihriska a rekonštrukcia existujúcich.
Podpora individualnej bytovej výstavy	2008 - 2010	-	OcZ	-	Rozpočet obce	Aktívna pomoc obec pri IBV. * Odpreddaj obecnych bytov za účelom získania zdrojov na výstavbu nových nájomných domov (ak to bude umožňovať legislatúra).
Rekonštrukcia zdravotného strediska	2011 - 2014	-	OcZ	-	-	Rekonštrukcia zdravotného strediska v prípade, ak ostane vo vlastnictve obce a obec získa podporu zo Štrukturálnych fondov EÚ.

Oblast'

CESTOVNÝ RUCH A ŠPORT

Cestovný ruch a šport

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Športový areál „Uhlišká“	2005	-	OcZ	Súkromní investori	Rozpočet obce	Budovanie verejno-súkromných partnerstiev na elmináciu investičných rizík (vzhľadom na položku úhrada vlastného kapitálu) musí obec brať na seba riziko investície), príprava investičných zámerov.
Úprava lyžiarskeho svahu s príslušenstvom	2005 - 2007	-	OcZ Investori	Súkromní investori	Súkromné zdroje	Projektová dokumentácia a stavebné práce na: úprava lyžiarskeho svahu – osvetlenie; modernizácia vleku; úprava priestorov na ubytovanie, stravovanie, kultúrne podujatia; bežecká trať; cyklotriatlová trať, letné kolobežky, cykloturistika, atď.
Úprava lyžiarskeho svahu s príslušenstvom	2006	-	OcZ Investori	Súkromní investori	Súkromné zdroje	Priprava dokumentácie na financovanie projektu zo Štrukturálnych fondov EÚ – operačný program Priesmyk a služby z programovacieho obdobia 2007-2013.
Získanie grantu na dohľadovanie strediska	2008 - 2010	-	Investor	Miestne združenia	Štrukturálne fondy EÚ Súkromný investor	Získanie podpory zo ŠF EÚ – výstavba príslušných zariadení podľa projektovej dokumentácie a projektu podľa predchádzajúcich opatrení, podpora ŠF EÚ by mala zahrňovať aj aktivity z oblasti marketingu.
Manažment rezortu	2008 - 2010	-	Investor	Miestne združenia	Súkromné zdroje	Orientácia aktivít na implementáciu úspešných manažérskych postupov – vytvoriť štruktúru typu „rezort“ s komplexnou ponukou služieb pre domáčich a zahraničných turistov.
Marketing územia	2008 - 2010	-	OcZ Investor TIC	Miestne združenia	Rozpočet obce	Marketing územia (propagácia volno-časových aktivít, ubytovacích a stravovacích služieb, atrakcií) by sa mal uskutočňovať prostredníctvom TIC.
Tvorba marketingových stratégii	2011 - 2014	-	OcZ Investor TIC	Miestne združenia	Rozpočet obce Súkromné zdroje	Expertná analýza činnosti rezortu, ponuky služieb, s dôrazom na orientáciu na zákazníka – marketingová podpora. Aktivity vedúce k rastu kvality ubytovacích služieb (investície najmä do pracovnej sily). Aktivity smerujúce ku kvalitatívnemu nástupu ponuky služieb.
Manažment rezortu	2011 - 2014	-	OcZ Investor TIC	Miestne združenia	Rozpočet obce Súkromné zdroje	Analýza trendov v oblasti turistického ruchu a reakcia na náročnosť územia na trendy s cieľom celkového rastu obratu rezortu. Opatrenia zabezpečujúce kvantitatívny nástup počtu navštěvníkov.

Ciel: Športový areál „Uhlišká“

Cestovný ruch a šport

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Koordinácia aktív vedených ku vzniku zóny	2006	-	Riaditeľia škôl OcZ	-	Rozpočet obce Rozpočet VÚC ZA	Priprava projektu rekonštrukcie na ŠF EÚ (predopísaný klad podporenia projektu v programovacom období EÚ v rokoch 2007-2013).
Rekonštrukcia škôl	2007 - 2008	-	Riaditeľia škôl OcZ	-	EÚ VÚC ZA Rozpočet obce	Získanie zdrojov z EÚ a VÚC na rekonštrukciu objektov. Stavebné práce.
Poskytovanie služieb	2008 - 2010	-	Riaditeľia škôl	-	Vlastné zdroje škôl (výnosy zo služieb)	Pripravme využitie pre potreby obyvateľov obce Nižná a okolitých obcí. Orientácia na nízko nákladové služby s ohľadom na kúpnu súlu obyvateľov.
Alternatívne prístupy	2008	-	TIC	-	-	Marketingový plán na spoločné využívanie prieskumov SOU + ZŠ (partnerstvo obec – VÚC). Alternatívne outsourcing správy majetku/komerčný prenájom za účelom získania zdrojov z vlastnej činnosti na obnovu priestorov a rozširovanie poskytovaných služieb.
Komerčné využitie zóny	2011 - 2014	-	TIC	Školy	-	Komerčionalizácia aktivít vedúca k zabezpečeniu bezodrážnej prevádzky zo strany obce s využitím potenciálu turistického ruchu (profilácia sezónnych služieb – ponuka pre zimnú a letnú sezonu).
Získanie zdrojov na rozvoj	2011 - 2014	-	TIC	Školy	-	Odpredaj majetku obce za účelom dodatočných zdrojov na rozvoj nových projektov.
Obec ako tvorca prostredia	2011 - 2014	-	-	-	-	Obec sa bude profilovať ako tvorca prostredia.
Podpora súkromných investícii.	2011 - 2014	-	-	-	-	Obec vstupuje do investícií ako garant, resp. na zniženie rizik pre súkromných investorov.

Ciel: Športovo-rekreačná zóna „SOU-ZŠ“

Cestovný ruch a šport

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Partnerstvo na rozvoj agroturistiky	2006	-	OčZ	Urbár PPD Orava	-	Využenie verejno-súkromného partnerstva na získanie všeobecnej podpory na realizáciu zámeru rovno agroturistiky (urbár – obec – polnohospodárske družstvo – ostatní majitelia pozemkov). Cieľom je analyzovať možnosti, ako zabezpečiť rozvoj agroturistiky v oblasti.
Analýza územia vhodného na agroturistiku	2007	-	TIC	Urbár PPD Orava	-	Príprava územia (environmentálna čistota, aplikácia štandardov na kvalitu „ekologickej čistej“ produkcie) – časťočná revitalizácia územia (priprava projektu na podporu z ekologickej fondov). Marketingová stratégia, odhad potenciálneho záujmu o poskytované služby medzi domácimi a zahraničnými návštevníkmi (úprava ponuky služieb podľa výsledkov štúdie).
Cezhraničná výmena skúseností	2007	-	TIC	Urbár PPD Orava	-	Získanie partnerov na realizáciu projektu agroturistiky so sesterskostami (Slovensko-česká/ Poľská spolupráca, spolufinancovanie z EU programu INTERREG SR/ČR/PL hranica, resp. SR/PL hranica). Využenie komplexnej ponuky produktov.

Ciel: Agroturistika

Cestovný ruch a šport

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Aktívna agroturistika	2008 - 2010	-	TIC	-	INTERREG (ŠF EÚ) Rozpočet obce	Zaradenie ponuky do marketingu územia obce (TIC). Tvorba podmienok na produkciu pôvodných produktov (produkty s regionálnymi charakterovými črtami).
Tvorba produktov agroturistiky	2008 - 2010	-	TIC	-	INTERREG (ŠF EÚ) Rozpočet obce	Získavanie spänej väzby od návštevníkov, tvorba marketingových plánov ako podpory predaja produktov.
Tvorba nových atrakcií	2008 - 2010	-	TIC	-	INTERREG (ŠF EÚ) Rozpočet obce	Vytváranie atrakcií – orientovaných na zimnú a letnú sezónu (príhalnutie nových návštevníkov do Nižnej).
Komplexný produkt agroturistiky	2011 - 2014	-	-	-	-	Tvorba komplexného produktu, vrátane ubytovacích kapacít.
Adaptácia komplexného produktu	2011 - 2014	-	-	-	-	Segmentácia ponúkaných služieb podľa požiadaviek zákazníkov a úprava ponuky agroturistiky. Aktivity vedúce k predĺženiu letnej a zimnej sezóny (atrakcie, festivaly, ...).
Agroturizmus a história obce	2011 - 2014	-	-	-	-	Zriadenie etnologického múzea za účelom prezentovania remesiel našich predkov. Systematický archeologický výskum na Ostražici (rekonštrukcia pôvodného halštatského sídliska).

Oblast'

PRIEMYSEL A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Priemysel a životné prostredie

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Priprava existujúcich priemyselných zón	2005 - 2006	0,25	OčZ	Súkromní investori	Rozpočet obce Súkromné zdroje	Štúdia uskutočnenosti (identifikácia vlastníkov pozemkov určených na priemyselné zóny v UPN platnej v roku 2004, špecifikácia volných ploch a postojov vlastníkov, identifikácia prioritných sektورov hospodársstva na rozvoj, identifikácia potenciálnych investorov).
Priprava priemyselnej zóny	2006	-	Investor	-	Súkromné zdroje	Výkup a scelenie pozemkov. Príprava dokumentácie na stavebné povolenie (inžinierske siete) a ziskanie stavebného povolenia.
Priemyselný park	2007	-	Investor	-	Súkromné zdroje	Začiatok výstavby technickej infraštruktúry – inžinierskych sietí. Získanie investorov (budúce podniky) na výstavbu hál.
Technická asistencia investorom	2008 - 2010	-	TIC	-	Rozpočet obce	Asistencia obce investorskej spoločnosti pri výkope pozemkov na nové priemyselné zony. Marketing úverenia na prílakanie nových investorov.
Odosadenie nových priemyselných zón	2008 - 2010	-	TIC Investor OčZ	-	Súkromné zdroje	Celkové obsadenie plôch definovaných v UPN podnikateľskými subjektmi v rozsahu 40-60%.
Odosadenie nových priemyselných zón	2011 - 2014	-	TIC Investor OčZ	-	Súkromné zdroje	Celkové obsadenie plôch podnikateľskými subjektmi v rozsahu 100%.
Produkcia s vysokou pridanou hodnotou	2011 - 2014	-	TIC Investor OčZ	-	Súkromné zdroje	Reštrukturizácia portfólia firem podnikajúcich v obci s orientáciou na produkciu s vysokou pridanou hodnotou (priestručným prílakania nových investičí do oblasti informačných technológií – outsourcing služby). Cieľavedomé vytváranie podmienok na rozvoj služieb. Koordináciu aktivít bude zabezpečovať TIC (BIC, RPIC).

Ciel: Priemyselné parky

Ciel: Moderné odpadové hospodárstvo

Priemysel a životné prostredie

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mili. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Zavedenie separácie odpadu na 40-60% územia obce	2005 - 2007	-	OčZ	-	Súkromné zdroje	Zavedenie separácie odpadu na 40-60% územia obce.
Zvyhodnenie separácie odpadu	2006 - 2007	-	OčZ	-	Súkromné zdroje	Vytvorenie prostredia, ktoré bude zvýhodňovať separáciu odpadu pred jej neseparovaním. Zavedenie systému evidencie nákladania s odpadom na daňové účely.
Podpora konkurenčného prostredia	2008 - 2010	-	OčZ	-	Súkromné zdroje	Tvorba opatrení na podporu konkurenčného prostredia (umožnenie vstupu konkurencie) v odpadovom hospodárstve.
Sanácia „čiernych“ skálodok	2008 - 2010	-	OčZ	-	Rozpočet obce	Asanácia nepovolených skálodok odpadu (vrátane vyčistenia brehov rieky Orava).
Obec ako tvorca prostredia	2011 - 2014	-	OčZ	-	-	Obec sa bude profilovať ako tvorca prostredia, nie ako realizátor (iniciátor) politiky odpadového hospodárstva. Vytvoreniem systému danových stimulov a vysokých sankcií bude motívoval k trhovej regulácii riešenia odpadového hospodárstva.

Ciel: Zachovanie pôvodných charakteristik prírody

Priemysel a životné prostredie

Zámer	Rok realizácie	Objem financií (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Monitoring životného prostredia	2005 - 2007	0,1	OcZ	-	Rozpočet obce	Dôsledná kontrola aktivít v priemyselných / polohospodárskych zónach.
Rozhodnutie o trase cestného obchvatu obce	2005	-	OcZ	-	-	Stavba cestného obchvatu obce musí rešpektovať charakter územia, nemala by deformovať prírodený pohyb zvierat a obmedziť rastlinnú štruktúru. Rozhodnutie o trase by malo byť súčasťou tvorby urbanistickej štúdie obce.
Využívanie geotermálnej energie	2005 - 2007	-	TS GEOTHERM, s.r.o.	Súkromné zdroje ŠF EÚ	Využitie potenciálu geotermálnych vôd zo zdroja Oravice prostredníctvom podpory zabezpečenia využívania geotermálnej energie pre výkurowanie z centrálneho zdroja tepla Nižná. Cieľom opatrenia je zlepšenie životného prostredia, stabilizácia a zníženie cien tepelnej energie ako i druhé využívanie ochladenej geotermálnej vody.	
Zlepšenie čistoty životného prostredia v obci	2005 - 2007	-	OcZ	-	Rozpočet obce	Posilnenie komunitného organizovania prostredníctvom organizovania dobrovoľníckych aktivít na skrášlovanie životného prostredia (čistota obce, okolie rieky Orava) s využitím potenciálu verejno-prospešných prác na výčistenie okolia rieky (+ komunitné organizovanie).

Ciel: Zachovanie pôvodných charakteristik prírody

Priemysel a životné prostredie

Zámer	Rok realizácie	Objem financí (mil. Sk)	Nositel' myšlienky	Potenciálny partner	Zdroj financovania	Poznámka
Sanácia skálky odladu za Zemianskou Dedinou	2006 - 2007	-	OcZ	-	Rozpočet obce Ministerstvo životného prostredia Recykačný fond	Doriešenie vlastníckych vzájomov skálky odpadu za Zemianskou Dedinou za účelom sanácie skálky. Sanácia skálky odpadu za Zemianskou Dedinou.
Sanácia skálky kalov „Malá Orava“	2008 - 2010	-	OcZ	-	Rozpočet obce Ministerstvo životného prostredia Recykačný fond	Sanácia skálky kalov „Malá Orava“.
Zlepšenie postojov obyvateľstva k problematike životného prostredia	2008 - 2010	-	Riaditeľ ŽS	-	Rozpočet obce	Vytvorenie náučných chodníkov za účelom environmentálneho vzdelenávia a ako doplnok k vytvoreným rekreáčno-športovým príležitostiam (cyklotrasa, ...).
Olbnova brehov rieky Orava	2008 - 2010	-	OcZ	-	Rozpočet obce	Rekultivácia brehu rieky Orava (nepriama podpora turizmu, zväčšenie atraktivity územia). Vytvorenie podniemok na trávenie volného času, príp. iných aktivít.
Zavedenie kanalizácie v obci	2011 - 2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce Štrukturálne fondy EÚ	100% pokrytie územia obce kanalizáciou (vrátane Zemianskej Dediny).
Udržanie kvalít životného prostredia	2011 - 2014	-	OcZ	-	Rozpočet obce	Monitoring stavu životného prostredia. Dôsledná kontrola aktivít v priemyselných / polno-hospodárskych zonach. Analýza dopadu hospodárskeho rozvoja (priemyselné zóny, turistický ruch) na životné prostredie.

Obec Nižná je úspešným príkladom strategického hospodárenia samosprávy na lokálnej úrovni. V júly 2004 získala grant z predstupového fondu PHARE, konkrétnie z grantovej schémy miestneho a regionálneho rozvoja EÚ, na vypracovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR). Miestne zastupiteľstvo v Nižnej si uvedomovalo, že vypracovanie takého dokumentu je nutné nielen na základe povinnosti vyplývajúcej z prijatého zákona o regionálnom rozvoji, ale najmä kvôli efektívnejšiemu využívaniu finančných prostriedkov a majetku samosprávy. Starosta obce Ing. Eugen Dedinský hodnotí PHSR ako „naštartovanie základného smerovania Nižnej.“ Ako povedal: „Tvorba PHSR je stále živý proces, ktorý sa bude aktualizovať a prispôsobovať dianiu v najbližšom období“. Podľa Dedinského bol projekt úspešný aj vďaka dobrému výberu realizátora projektu – spoločnosti VVMZ spol. s.r.o., pretože firma dodržala stanovené podmienky a vytýčené termíny.

V partnerskej spolupráci s Informačným centrom mladých Orava (ICM Orava) bolo do projektu prizvaných viac ako 20 členov pracovných skupín na lokálnej úrovni. Od septembra minulého roka sa pravidelne stretávali na miestnom úrade v takzvaných pracovných skupinách a diskutovali o jednotlivých aspektoch vývoja obce. Realizátori projektu tak splnili jeden zo základných piliérov regionálnej politiky a to princíp partnerstva, ktorý zahrnul do obecného plánovania širokú verejnosť. Tá dostala priestor vyjadriť sa k problematike a aktívne ovplyvniť smerovanie Nižnej počas januára 2005.

Manažéri projektu spolu so zastupiteľstvom obce premietli vízie a túžby Nižnančanov do komplexného rozvojového plánu do roku 2015, ktorý Obecné zastupiteľstvo schválilo 31.1.2005.

Publikácia „Obec Nižná - Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja“ je sumarizáciou prác počas augusta 2004 až februára 2005 na tvorbe tohto dôležitého plánovacieho dokumentu obce.